

MUHÂSARA

Muhâsaranın başlaması

Bi’setin yedinci senesi...

Müşrikler, İslâm’ın kalblere nüfûzunu ve yayılmasını önlemek için durmadan çabalıyorlardı. Buna rağmen, her geçen gün müslümanlar biraz daha çoğalıyordu. Müslümanlara yapılan işkence ve zulümler, onları yollarından döndürmüyor, aksine birbirine daha çok sarılmalarına, kenetlenmelerine sebep oluyordu. Hiç birisi dininden dönmüyor, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin uğrunda canlarını fedâ etmekten çekinmiyorlardı.

Bunu işiten Mekke dışındaki kabîlelerin merakları artıyor ve İslâm’ın ışıkları daha uzak yerlere ulaşıyordu. Müşrikler, Habeşistan’a gönderdikleri kimselerin isteklerine kavuşamadıklarını, hattâ Necâşî Eshame’nin müslüman olduğunu ve müslümanları koruyup onlara güzel muâmelede bulunduğunu öğrenince, çılgına döndüler.

Bunların acısını fazlasıyla çıkarmak, İslâm’ın kökünü kurutmak için, toplanarak, şu müthiş kararı aldılar:

“Her nerede olursa olsun, her nerede görülürse görülsün, Muhammed mutlaka öldürülecektir!...”

Kâfirler bunun için yemin üstüne yeminler ettiler.

Müşriklerin bu kararını öğrenen Ebû Tâlib, çok üzüldü. Ciğerpâresi, mübârek yeğenin hayâtı hakkında endişeye düştü. Kâbilesini toplayıp onlara, Kâinatın sultânını Kureyşli müşriklere karşı korumaları için emir verdi. Hâşimoğulları akrâbalık gayreti ile bu emri yerine getirmek üzere birleştiler.

Bunun için de Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizi ve O’na inanan bütün Eshâbını Mekke’nin kuzey tarafında Beytullah’a üç km. kadar uzaklıktaki tepe üzerinde bulunan Şi’b-ı Ebû Tâlib’e yâni Ebû Tâlib mahallesine dâvet ettiler.

Resûlullah Efendimiz “sallallahü aleyhi vesellem”, Eshâbını toplayarak, Şi’b’da ikâmet etmeye başladı.

Hâşimoğullarından sâdece Ebû Leheb, Peygamber Efendimizi korumak kararına karşı çıktı, Şi’b’a gitmedi. O da dâhil olmak üzere müşrikler birleşip, Peygamberimizi öldürmek için fırsat kollamaya başladılar.⁸⁴

Müşrikler, Peygamber Efendimizin ve Eshâbının, Ebû Tâlib mahallesinde toplandıklarını görünce, tekrar bir araya geldiler. Sonra, şu kararı aldılar:

“Muhammed aleyhisselâm öldürülmek üzere Kureyşlilere teslim edilinceye kadar Hâşimoğullarından kız alınmayacak!...”

Onlara kız verilmeyecek!...

Onlara hiçbir şey satılmayacak!...

84 İbni Sâd, Tabakât, I, 130-140; İbni Kesir, Bidâye, III, 84-87.

Onlardan hiçbir şey satın alınmayacak!...

Onlarla biraraya gelinip konuşulmayacak, görüşülmeyecek!...

Onların evlerine mahallelerine girilmeyecek!...

Onlardan gelecek bir barışma isteği asla kabûl edilmeyecek!...

Hiçbir zaman onlara acınmayacak!..."

Mansûr bin İkrime ismindeki müşrikin bir kâğıda yazdığı bu kararı mühürlediler. Herkesin görüp uyması için Kâbe-i Muazzamanın duvarına astılar.

Bu haber Sevgili Peygamberimize gelince çok üzüldüler ve o yazıyı yazanın ellerinin kuruması için duâ buyurdular. Duâsı derhâl kabûl olunup, Mansûr bedbahtının elleri bir anda kurudu.

Müşrikler şaşkına döndüler ve;

- Bakınız! Hâşimoğullarına yaptığımız zulmün karşılığında Mansûr'un elleri kuruyup, musîbete uğradı, dediler.

Akılları başlarına gelecek yerde daha da azgınladılar.

Şı'b'a giden yol başlarına bekçiler diktiler.

Oraya yiyecek ve giyecek sokulmasına mâni oldular.

Mekke'ye gelen satıcıların Şı'b'a girmemesini, mallarını oraya götürmemelerini, gerekirse yüksek fiyatla kendilerinin alacağını söylediler.

Böylece Şı'b'da bulunanları açlıktan öldüreceklerini veya Hâşimoğullarının pişmân olup Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizi kendilerine teslim edeceklerini sandılar.

Bu hâl her sene Kâbe'nin ziyâret zamanına kadar devâm ederdi.

Geleneklere göre bu zamanda kan dökülmezdi. Bu sebeple Hâşimoğulları serbestçe Mekke'ye giderler, alış-veriş yaparak bir senelik ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırlardı.

Onlardan birisi bir tüccarın yanına mal almaya gelse, müşriklerin ileri gelenlerinden Ebû Leheb ve Ebû Cehil gibi müşrikler hemen yetişip tüccarlara;

- Ey tüccarlar! Muhammed'in Eshâbına karşı fiyatlarınızı çok yükseltiniz. Öyle ki, pahalı olmasından dolayı kimse bir şey satın alamasın! Bundan dolayı mallarınız satılmayıp, elinizde kalırsa biz hepsini almaya hazırız, derlerdi.

Onlar da mallarına yüksek fiyat söyler, müslümanlar almadan geri dönerlerdi...

Bu yolda Sevgili Peygamberimiz, Hazret-i Hadîce vâlidemiz, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz bütün mallarını harcadılar, çocukların açlıktan göklere çıkan feryatlarını dindirmeye çalıştılar.

Ağaç kabuklarını, ot köklerini ve hattâ kurumuş deri parçalarını yedirdiler.

Anneler, babalar çaresizlikten bir deri bir kemik kalmışlardı.

Başta Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz ve diğer Eshâb-ı kirâm efendilerimiz açlıktan mübârek karınlarına taş bağladılar.

Müşriklerden biri acıyıp da gizlice bir şey getirseydi, onu döverler çok hakâret ederlerdi. Velhâsıl gelişi-gidiş kesilmiş, mü'minler zor duruma düşmüşlerdi.

Müşrikler, yaptıkları bu şiddetli zulüm ile Hâşimoğullarının yola gelip, Ebû

Tâlib’in Peygamber Efendimizi kendilerine teslîm etmesini bekleyip durdular.

Ebû Tâlib mahallesindeki müslümanlar ise, onların bu düşüncelerinin tam tersine Peygamber Efendimizi koruyor ve ona zarar gelmemesi için her tedbire başvuruyorlardı.

Ebû Tâlib, olabilecek bir suikasti önlemek için, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin yattığı yere nöbetle muhâfızlar koyuyor, huzurla evinde yatmasını sağlıyordu.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz ise hiç çekinmeden, Allahü teâlânın emrini yerine getirmek, İslâmiyet’i yaymak için bir sâniyesini boşa harcamıyor, insanları dîne dâvet ederek onların Cehennem’den kurtulmalarına sebep olmak için uğraşiyor, bu yolda, sabırla nasihatlarına devâm ediyordu.

Onu yalanlayan Kureyşli müşriklerin de, açlığın ne demek olduğunu anlamaları için, bir gün Resûlullah Efendimiz;

- Ey Allahım! Şunlara da, Yûsuf’un (aleyhisselâm) zamanındaki yedi kıtlık yılı gibi yedi kıtlık azâbı vererek bana yardım eyle, diyerek duâ buyurdular.

Bundan sonraki günlerde, gökyüzünden bir damla yağmur yağmadı. Toprak susuzluktan kavruldu. Yerde yeşil bir nebâta rastlanmaz oldu.

Kureyşli müşrikler neye uğradıklarını şaşırıyorlardı. Açlıktan ölmüş hayvan leşlerini, kokmuş köpek derilerini yiyerek ölümden kurtulmaya çalışıyorlardı.

Onların da çocukları açlıktan feryâd-ı figân etmeye başladı. Pek çoğu açlıktan öldü. Açlıktan, gökyüzüne baktıklarında her tarafı duman kaplamış gibi görüyorlardı.

Akılları başlarına gelip, yaptıkları zulmün büyüklüğünü anlar gibi oldular.

İçlerinden Ebû Süfyân’ı Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin huzûr-ı şerîflerine gönderdiler. Ebû Süfyân gelip;

- Ey Muhammed! Sen, kendinin âlemlere rahmet olarak gönderildiğini söylüyorsun, Allah’a inanmayı, akrabâlık haklarına dikkat etmeyi bize emrediyorsun. Hâlbuki kavmin, kuraklıktan ve açlıktan kırılıp ölmektedir. Bu felâketin üzerimizden kaldırılması için Rabbine bir duâ ediver; Allah, senin yaptığın duâyı kabûl eder. Eğer böyle bir duâda bulunursan, cümlemiz îmân edeceğiz!... diyerek yemîn etti.

Böylece yaptıkları zulüm ve işkenceleri bir kenara bırakarak, sıkıntıya düşmüşler ve Resûlullah Efendimize yalvarmaya başlamışlardı.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, yaptıklarını yüzlerine vurmamış, “îmân edeceğiz” sözleri üzerine de mübârek ellerini kaldırarak Cenâb-ı Hakk’a duâ eylemişti.

Allahü teâla, Habîbinin duâsını kabûl edip, Mekke üzerine bol bol yağmur göndermiş, topraklar suya kanmış ve bitkiler yeşermeye başlamıştı.

Müşrikler kuraklık ve kıtlıktan kurtulmalarına rağmen, verdikleri sözü unutarak küfürde ısrâr ettiler...

Allahü teâlâ, bunlara cevap olarak Duhân sûresinin 9’dan 24’e kadar olan âyet-i kerîmelerini indirdi.

Muhâsaranın kaldırılması

Müşrikler; “İmân edeceğiz” diye söz vermelerine rağmen, sözlerinden dönüp yine zulme başladılar.

Allahü teâlâ, bir gün Peygamber Efendimize vahiy ile;

“Kâbe’de asılı bulunan sahifeye bir ağaç kurdunu (güvesini) musallat ettiğini ve o kurucuğun Allahü teâlânın isminden başka bütün yazıları yediğini...” bildirdi.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz de Ebû Tâlib’e;

- Ey Amca! Benim rabbim olan Allahü teâlâ Kureyşîlerin sahifesine ağaç kurdunu musallat etti. Allahü teâlânın isminden başka onda belirtilen zulüm, akrabâ ile ilişiği kesme, bühtan... gibi şeylerden hiç birini bırakmadı, hepsini yok etti, buyurdu.

Ebû Tâlib;

- Bunu sana Rabbin mi haber verdi? diye sorunca,

Peygamber Efendimiz;

- **Evet**, buyurdular.

O zaman Ebû Tâlib;

- Ben şehâdet ederim ki, sen ancak doğru söylersin, dedi.

Hemen giyiniş Kâbe’ye gitti. Müşriklerin ileri gelenleri orada oturuyorlardı.

Ebû Tâlib’in geldiğini görünce;

- Her hâlde Muhammed’i bize teslîm etmek üzere geliyor!.. dediler.

Ebû Tâlib, yanlarına varınca;

- Ey Kureyş topluluğu! El-Emîn olup hiç bir zaman yalan söylememiş olan kardeşimin oğlu, yazmış olduğunuz sahifedeki Allahü teâlânın isminden başka bütün yazıları bir ağaç kurdunun yediğini haber verdi.

Haydi aleyhimizde yazdığınız kâğıdı getirin de görelim!..

Eğer bu söz doğru ise, yemîn ederim ki, hepimiz ölünceye kadar Onu korumaya devâm edeceğiz. Artık siz de bu zulüm ve kötü davranışınızdan vazgeçiniz, dedi.

Müşrikler heyecanla Kâbe’nin duvarından sahifeyi indirip getirdiler.

Ebû Tâlib;

- Okuyunuz! deyince, içlerinden biri okumak için sahifeyi açtığında, **“Bismike Allahümme”**den gayri bütün yazıların silinmiş olduğunu gördü.

Müşrikler ne diyeceklerini ve ne yapacaklarını şaşırıldılar. Hattâ bâzılarının vazgeçmesi üzerine, üç senedir devâm eden unutulmaz acıları bırakarak, gönüllerde derin yaralar açan bu şiddetli muhâsarayı kaldırdılar.

Fakat düşmanlıklarından bir türlü vazgeçemediler, üstelik daha da sertlik gösterdiler. İslâmiyet’in yayılmasına mâni olmak için bütün yolları denediler.

Bütün bu gayretlerine rağmen İslâmiyet sür’atle yayılıyor; Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm, câhiliye devrinin zulmetinden bunalan insanları kur-

tarmaya çalışıyor ve hakîkî saâdete kavuşturuyordu.

Bu saâdete kavuşanlar, kavuştukları büyük nîmete şükrediyorlar, müşriklerin hakâretleri ve işkenceleri karşısında aslâ yılmıyorlardı. Muhammed aleyhisselâmın mucizelerini ve müslümanların dinlerindeki sebâtını gören nice gönüller İslâm nûru ile aydınlanıyordu.

Ay'ın ikiye ayrılması

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin büyük mucizelerinden biri de Ay'ın ikiye ayrılmasıdır.

Aralarında Ebû Cehil ve Velid bin Mugîre'nin de bulunduğu bir müşrik grubu, Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize;

- Eğer, sen gerçekten peygambersen, Ay'ı yarısı Kuaykian dağı, yarısı da Ebû Kubeys dağı üzerinde görünmek üzere ikiye ayır!.. dediler.

Resûlullah Efendimiz de;

- **Eğer bunu yaparsam îmân eder misiniz?** buyurdu. Onlar;

- Evet îmân ederiz, dediler.

Resûlullah Efendimiz Ay'ın ikiye ayrılması için Allahü teâlâyâ duâ eylediler. Cebrâil aleyhisselâm, hemen Sevgili Peygamberimize geldi ve;

- **Ey Muhammed! Bu gece Mekkelilere, mucizeyi seyretmeleri için haber ver,** dedi.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, ayın ondördü, tam bedir (dolunay) yâni tam yuvarlak ve en parlak olduğu gece, Ay'ın ikiye ayrılacağını, ibret almak isteyenlerin seyretmesini bildirdi.

O gece, Sevgili Peygamberimiz mübârek parmağı ile işaret edince, Ay ikiye ayrıldı. Biri Ebû Kubeys diğeri de Kuaykian dağı üzerinde görüldü. Sonra tekrar gökyüzünde birleşti. Resûlullah;

- **Ey Ebû Seleme bin Abdülesed, Erkâm bin Ebi'l Erkâm! Şâhid olunuz!** buyurduktan sonra, yanında bulunan diğer Eshâbına da;

- **Şâhid olunuz!** buyurdu.

Müşrikler ise gözleriyle apaçık bir mucize daha gördüler. Fakat sözlerinde durup îmân etmedikleri gibi, başkalarının da îmân etmesine engel olmak için;

- Bu ancak Muhammed'in bize bir sihidridir! Fakat bütün insanları da sihirleyemez ya!.. Bir de başka beldelerden gelen insanlara soralım. Bakalım onlar da aynı hâdiseye şâhid olmuşlar mıdır? Eğer gördülerse Muhammed'in nübüvvet iddiası doğrudur. Aksi takdirde bu bir sihidridir, dediler.

Gelenlerden sordular, hattâ başka yerlere adam göndererek sordurdular.

- Evet, o gece Ay'ın ikiye ayrıldığını gördük! diye herkesten aynı şeyi işittiler.

Yine inkâr ettiler. İnkârcıların başında Ebû Cehil vardı. İnsanların îmân nîmetine kavuşmaması için;

- Ebû Tâlib'in yetiminin sihri, semâyâ da tesir etti!.. diyerek kalbleri ifsâd ediyordu. Onun bu inkârı üzerine Allahü teâlâ âyet-i kerîmeler indirdi.

Rabbim size de hidâyet nasîb etsin

Müşriklerin, müslümanlara uyguladıkları üç senelik ablukanın sona ermesinden sonra, Habeşistân pâdişâhı Necâşinin üsküflerinden yirmi kişi Necâşiden izin alarak, Mekke'ye doğru yola çıktılar.

Bunlar Habeşistan'a hicret eden Eshâb-ı kirâmdan İslâmiyet'i iştmişler; İslâmiyet'i öğrenmek ve Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizi görmek saâdetine kavuşmak için Mekke'ye geldiler.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz Kâbe'de Makâm-ı İbrâhîmde oturuyordu. İzin isteyip huzûruna geldiler. Onlardan Tapûr adındaki üsküf,

- Allahü teâlânın resûlü olduğunu söyleyen zât siz misiniz? dedi.

- **Evet benim**, buyurunca,

- Halkı neye dâvet ediyorsun? diye sordu.

- **Şerîki olmayan Allahü teâlâyâ îmân etmeye çağırıyorum**, buyurdu.

Sonra Âlemlere rahmet olarak gönderilen Sevgili Peygamberimiz, onlara Kur'ân-ı kerîm okudu.

Hepsi ağlamaya başladılar. Gözyaşları sakallarını ıslatdı.

Sonra da Efendimizin dâveti üzerine son derece memnun oldular ve Tapûr üsküf büyük bir sevinçle;

- **Ben Allahü teâlâyâ ve senin Onun resûlü olduğuna îmân etdim**, dedi. Müslüman olmakla şereflendi.

Diğer üsküfler de hemen o ânda îmân etmekle şereflendiler.

Pek çok sualler sorarak, arzu ettiklerinden daha güzel ve mükemmel cevaplar aldılar.

Kureyşli müşrikler de etraftan onları seyrediyordu.

Memleketlerine dönmek üzere izin istediler.

Bunlar, Resûlullah'ın "sallallahü aleyhi ve sellem" huzûrundan ayrılınca, Ebû Cehil ve Ümeyye bin Halef, Kureyşden bir cemâ't ile onlara dediler ki,

- Siz buraya din araştırmak için gönderildiniz. Bu kimsenin dîni hakkında haber götüreceksiniz. Sizin hiç aklınız yok mu? Onun huzûrunda bir sâat oturduunuz ve dîninizi değışdirdiniz. Ne söylediyse tasdik etdiniz. O senelerdir Peygamber olduğunı söyler. Bizden birkaç akılsız ve birkaç fakîrden başka kimse inanmadı, şeklinde hakâret dolu sözler sarfettiler.

Daha yeni Eshâb olmakla şereflenen bu kimseler;

- Allahü teâlânın size de hidâyet nasîb etmesini dileriz. Bize yaptığımız bu hakâret ve câhilliğı, biz size yapmayız. Gerçi biz, herhangi bir hakkınızı çiğnemiş değiliz. Fakat şunu iyi bilin ki, birkaç câhilin sözüyü, kavuştuğumuz bu büyük nîmeti aslâ kaybetmek istemeyiz, bu hak dinden dönmeyiz, diye karşılık verdiler.⁸⁵

Makâm-ı İbrâhîm